

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos: a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.

Szerkesztői iroda, hová a lap szellemi részét tárgyazo küldemények intézendők: Szt. Mihályi utca Sütő-ház.

Bérmentelen levelek csak ismert kezekből fogadhatók el. A kórisatok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatalt.

hová az előfizetési pénzek, a lapba szánt hirdetések és felszámolások küldendő: Nagyer 136. sz. a.

Hirdetési díjak:

Minden 5 hasznos peti-sor egyszeri hirdetésnél 5 fr. (többszörinél) 4 kr.

Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt esz. közölhető.

Minden egyes beiktatás után kincstartilleték 30 kr.

A nyílt térben minden három hasznos garmonl-sor díja 20 kr.

Az előfizetők a hirdetések megszüntetésénél, 20%-nyi kedvezményben részesülnek.

Nyiregyháza, augusztushó 16.

E földön, hol annyiszor vért meg lábaikat a kő és tövis, oly sok néma bí kisért, oly sok mérgező fulánk sebzí meg szívünket; vajjon mit kellene tennünk élőkül, ha nem lenne szív és abban szeretet!

Csak pár évtizedünkön tekintünk végig, melyeket hátkun mögött nagy kinnal eltemettünk; mily sok mély bánat-árny kél fel onnan, az emlékezet sötét zászlaival intve és tanítva bennünket. De az ebben minden egyébre inkább hajlandó, mint a tanulása.

Fértaink öblös pipára gyujtva, mely egyedülvisszével füstölök el a mult emlékeit, élők keresztül a jelent s nem törődnek a jövővel. Az úzterek szünlálják és esőgretik a pénzt; nem akarnak tudni semmit a világról, mint a hortobágyi pásztor, kivél el nem hiteted, hogy tovább is van világ, mint ahogy az ég lehaljó karimája mutatja.

Pedig be sok siratni való van a multban; be sok kétségbeejtő a jelenben; be sok félelmes a jövő titkos fátyola alatt!

Ime egyik inséges év a másikat érte! Már talán emlékezni tudunk hirtelen olyan évre, melyben egy vagy más szerenesetlen-ség nem érte volna szegény hazánkat! Most az inség és éhhálal psztitűt; majd a sok-sokszor csapások fergetegében megtört honfiakat sodorta el az erkölcsi halál! Eljött az áríz is s mit ki nem égetett a nap heve s megtakarított egy-két gondosabb kéz, elsodorta azt.

Ez évben rosz a termés! De csak annyi remgett, azt legyen kinek megenni! A psztitű ragály családokat tesz tönkre; elvévén a gyermekektől a szüléket, a nőtől a kereső férjét; sokszorosan számmal szaporodik az özvegyek és a jajveszékű árvík száma! Van-e annyi árvaház, hogy mindazokat befogadhassák, akik a közirgalomra és részvételre szorulnak?

Mit tegyünk? Hová legyünk? Hánykódik egy-két nemesen gondolkozó elme! De egyszerre boldogító tényünk fel előttem e homályban! A szetet és jótékony-ság ragyog felém bájos szemeteiből nemes szívű hölgyek, ti a szeretetnek s jótékony-ságunk megtestesült valóságai!

Oh! ha a nők akarják, mosolygó virágok fakadnak fel az inség sivatag psztitűsáigai; az árvík szemében gyöngyöző könyecsképekben a remény szivárványa tündököl. Lelkes hönleányok leheljetek fényt a féltelen homályosságba! A ti kezeitekben s sziveitekben a szeretet és jótékony-ság közel áll a mindenhatósághoz! Ti nektek csak akarni kell s meghajlik nemes törekvéseitek előtt az inség kényszere, és a halál keserű tördőfére elveszté hatását!

Fogjátok fel nemes hivatásokat egész valójában! Ti ugy is mások boldogítására születettetek; találjátok hát igazán mások boldogításában boldogságotokat, mint az Örök-kévaló!

Tudjátok a közhívtban is mennyi sebet gyógyított be, mennyi kétségbeesett

könyüt törült le a ti áldásos bársony kezeitek, melyeknek enyhítésére a férfi-szív örök-re képtelen leendett?

És e magaslat feladat legzélszerűbben lehetne megoldható egy Nyiregyházaú meg ez év őszén felállítandó „női bazár” nyitása által.

Ne hagyjátok gyöngé szavaimat elhangzani eredmény nélkül! Mindnyájan közösen érezzük a könyörület és irgalmasság szükségességét ezidőszert. A vidéki lelkes hölgyek, egyesítve városunk nemesszívű hölgyeivel, mily nagy eredményt hozhatnának létre!

E nyitandó női bazár jövedelmének egy része a psztitű ragályban elhaltak vég-inségére jutott özvegyek s árví, másik része pedig más szintén nemes irányzatú vallás-erkölcsi s egyéb törekvések segélyezésére, támogatására lenne fordítandó.

Ez intézkedés már csak udomsági szinezete miatt is, igen szép sikert látszik leg-alább reményben igérni.

Használjátok fel azért szépségteket, bá-jaitok ellenállhatlan hatalmát lelkes hönleányok! a nemes czél érdekében; csak pár napi nemes önfeledőzástok, mily sok fájtó könyűt fog letörlni a szenvedők szeméből; mily sok fulánkot fog kihuzni szeliden és gyöngéden az emberiség szívéből; mily sok eláultat, kétségbeesett léleket fogja visszaidni elvesztett hitét az emberiség iránt.

Oh a könyörület és irgalmasság a leg-szebb erények. Ezeknek pedig ti vagytok megtestesült angyalai! Ön járjatok táborat a nyugtellen halál által psztitű lett térségek fölött s ültessétek be azokat a kiengesztelődés szelid virágaival. (L.)

Válasz dr. Schvarecz Adolf urnak

Az eddigi tapasztalatás szerint, a choleraék ab-ban áll, hogy a peripheriáit huzódik a vér a nemes-sebb organumokba; tehát a vérforrás a bőr-rendszerben és főképen a végtagok vérrőlben, pang; továbbá a hánszékéles által, a vérék savós része kiürítettik. Ez az oka hogy érvágás által nem lehet vért üríteni sürisége miatt! Ezt már az 1831-ik első cholera-járványkor volt alkalmazni tapasztalni. A halál történik részint verforlásos miatt, részint hűd-s által. Mind-ezre névze igazsa van dr. Schvarecz urnak, midőn a Szabolcs 31-ik számban arról helyesen okoskodik.

Hogy choleraát lehet-e ezelszeren hideg vizzel gyógyítani; ez mindenekelőtt a tapasztalás kérdése. Már Priesnitz a hydrotherapiának genialis alkotója, ki közbevetoleg legyen mondva, ha valamen vaskalap-alopathra orvosi fénáltás által avattatott volna orvossá, az emberiség aligha élvézne ma a hydrothera-pia áldását. Priesnitz mondom, már az 1831-ik cholera járvány alkalomával, a hideg vizzel sikeresen m-ködött és sok orvos által sikeresen utánoztatik. No de ugy látszik arról dr. Schvarecz urnak semmi tudomása sincs; sőt kélelm hogy ő Bécsben a hydrotherapia magán tanára dr. Vinternitz ur előadásait hallgatta volna kélelm továbbá, hogy neki, a mint állítja, a viznek csudálatos és eklátáns hatásáról különböző beteg-séggekben nem egyszer volt alkalma meg győződni. Ez állítását kereken tagadom; mert 7, mondó hét havi élélem (?) praxisában mint elshölyen, a hol szigor-latta után letelepedett, Nyiregyházaú, tudtommal csak is receptek gyártásával foglalkozik má napig épen ugy, mint más allopathra-orvos. Ő tehát egyenesen a levegő-hől kapkodta téveszméből kitolyó titakozását a hideg víz gyógymod ellen.

Azt hiszi talán dr. Schvarecz ur, hogy vétójával fog pártolásra találni? Nagyon csodák Sokkal jobban meg gyökeresedett már a vizgyógymodhozi bizalom, mintsem hogy egy fiatal orvos, aki csak iméut hagyá el az egyetemet, akinek még ideje sem volt az

iskolai port magáról lerézni, és aki alig oldozható meg magát fel attól a bilincsestől, mit jurare debet in verba magistronek neveznek. Midőn dr. Schvarecz urat meg bölcsöben renetgett, már akkor én kísérletek tettem a hideg-vizgyóymoddal a cholera ellen; tettem ezt annyiszor, ahányiszor e járvány fölépétt. Természetes, hogy jelenben is alkalmazom a vizgyóymódot, sőt mások is alkalmazták titkoszása dacára. De hogy nek legyen győződe dr. Schvarecz ur, hogy ily módon sokszor meg lehet menteni a betegét; jöjjön velem és kísérje figyelemmel a gyógymod; vagy tegye meg ő is azt cholera-betegemél; de elkáróztatni a hideg víz alkalmazását, a nélkül, hogy megkísérelte volna, ezt részemről nagy bünek tartom; mert visszariasztja a szenvedő emberiséget legfőbb mentő szeretől, a víz és levegő alkalmazásától, hogy annál inkább kapkodjon a megremült nép mindenfélehez, ami azután nagyobb veszélybe dőntheti. Inkább lelkesíteni kellene önké a népet, hogy megbarátkozzék ez isteni találmánnyal. Azonban ugy hiszem, hogy ha dr. Schvarecz ur 40 évig fog az orvosi pályán, miködni mint én, s az eddig megjel-ent vizgyógyászati dus iradalmat tanulmányozni fogja, és folyton figyelemmel kíséri mint én, ha praxisában elfogulatlanul fog küzdeni az előítélettel és félelem-mel, mellőzve sok más mellékes érdeket mint én; és ha végre hű apostola leend a Priesnitz vizgyóymódnak mint én: akkor nem fog pálezát törni a vizgyóymód felett a cholera elleni alkalmazásában.

Hogy meggyőzőm dr. Schvarecz urat, miszerént a vizgyóymód nem lehet káros behatással a cholera betegre, egy körülmény hívom fel figyelmét.

Azt csak nem fogja tagadni dr. Schvarecz ur, hogy ha a cholera beteg frís vízbe mártott s kicsafart lepedőbe göngyölgöttetik s mindaddig dörszletetik, míg a test mindenütt felmelegszik és izadássá áll: a bőr éleltséget kap, és részént a dörszölés által izgatás, részint pedig a hidegség által vissza csajja a nedveket és a vért, amely a felszervek huzodtak, a peripheriára; sőt ruganyosságot is kap az egész bőr rendszer: hogy a hús- és nagyobb vér-ereken, ismét előállhasson a vérforrás; az hogy epések-e vagy rizs vízszervek-e az ürülések? különbéget nem tesz. Továbbá nagy szerepet játszik a bőrrendszerben az anyag esere (Stoffwechsl), mint fő tényezője az élet és egész-ség fenntartásnak; értem az el- és kiválasztásokat, az elhasznált anyagoknak kiigözölését és felszívását az új anyagnak a bőrön által, amit kör-légzésnek nevezünk, mely anyag a frís léghen és vízben találatik; továbbá azon vizrészek, melyek a bőrre bedörzsölésnek, göz-alakot öltönek magukra. Ez tehát nem veszélyes izadás, mint dr. Schvarecz ur czafolatában állítja, hogy t. i. a vérből a vizrészeket eltávolítja; hanem jótékony hatást eszközöl e kiigözölés vagy párolgás, a vért a fokozott állati melegéssel a központokól a környezetre hovázn mint elvonó eszköz (ableitung). Helyre állván ez által a kiigözölés és felszívó edények között a felhombolt arány, az anyagcsere folyamatha jó az egész bőrrendszerben, és okvetlen javulás áll elő, melyet elősegít a frís víz és lének villanyossága, delejesség, éltető ereje vagy is élyene mint megannyi gyógyhatányok. Ez az ugynevezett physiologia alapra fektett hydrotherapia, melyről dr. Schvarecz ügyfél urnak semmi fogalma sincs.

Ne vegye rosz néven tölem, hogy mint egyszerű orvos őt mint számos oklevél felsidított és igen keresett capacitást utba igazitom; oka először az, hogy a cholera eme gyóymódja, Priesnitz elvei szeréret, nem az én találmányom; én csak hű követője vagyok, és mint pártolója vissza torlom a czafolatot; másodszor meg sugom azt is, hogy midőn Priesnitz híre a hécsi egyetemet eljutott, az akkor kiküldött egyetemi tanárok egyike, Graefenbergből visszatértek az egyetemi összes tanárok előtt, kiküldetése sikerét ugy kezdé jelentésében: „Uram! sokat igen sokat tanulhatunk a graefenbergi parasztoktól. Eu csak az üdvös ezelt pártolom és énajtom terjeszteni tapasztalatomat, miket hosszas tanulmányozás és utazások segélyével szerzettem.

Ha Nyiregyháza város közönsége velem parancsolni méltóztatik, kész leszek népszerű előadásokat is tartani a gyóymódról; és akkor kérem dr. Schvarecz urat, az veszekedjék engem czafolataival támogatni.

Megjegyzem még, mikép nem elég hasonló esetben csak elkáróztatni akarni a vizgyóymódot, hanem tessek dr. Schvarecz urnak megmondani, és ami fodorlog physiologiai alapokra fektetni a gyógyításnak azon modját, melyet, ő a cholera ellen jónak és ezelszerű-mel tart. I-métlem physiologiai alapokra fektetve, az megmagyarázza hogy a vér keringés miképen áll helyre; az állati melegség mikép jó vissza a bőr felületére; a hánszékéles hogyan szünik meg; és általában hogyan jó ismét az egészécs élő? Amit én állítottam, az a természet törvényén alapul; és változhatlan; még eddig senki sem hozta kétségbe, csak dr. Schvarecz ur.

3 A kertipar terményei közül ily kiállításra alkalmasak volnának;

a) minden gyümölcs (a dinnyét és szőlőt különösen ide értve).

b) konyhanövények közül a kereskedelmi fontosságúak, u. m. toma, hagyma, ugorka, paprika stb.

c) kereskedelmi és orvosi fűvek és növények; d) a szőlő- és faiskolák terményei.

Arra nézve, hogy kertterményeinknek a világ piacait meghódíthatassuk, szükséges a nagyobb mérvű és állandó minősége és mennyiségű termelés, és a termék minőségű szerinti szállítási, forgalmi eszközök kedvezménye; annál fogva a kiállítványok következő statisztikai adatokkal mutattatnának be:

a) azon vidékek termelési mennyisége; b) annak eddigéig hol, miként, mily áron és mily mennyiségben értékesítése; c) keresettség esetében mily mennyiségben termelhetetése; d) szállítási nézve a közlekedési eszközök kedvezménye.

Az augusztus 20—30-ik, különleges kiállításon dinnyéinket és szőlőinket ohajtanánk bemutatni, és

izletetés utján a világ figyelmébe átvetni; e czébből izlő csarnokról is kellene gondoskodni, hogy a világ népe a nagy mennyiségben beküldendő külön vidék dinnyéjét, szőlőjét csemegézzé, a legkedveltebb fajokat maga megváltassa, és ennek következtében teendő megrendeléseit saját izlése után intéhesse.

Ennyi talán elég előleges figyelmeztetésül arra nézve, hogy hazai kertiparunk érdekében a hivatottak, érdekeltek emmaguk és vidékük termelvényével számot vetve, előlegesen és minél előbb értesíteni sziveskedjenek arra nézve, hogy mily mérvben remélik kiállítványukat felhasználni? az izlő csarnoknak mily mennyiségben a legjelésebb szőlőt és dinnyét felküldeni? hogy ezen előleges tájékoztatom szerént a világkiállítás követeléseinek illőn berendezhessük csarnokunkat, hogy hazai kertiparunknak a világ piacát meggyerhesük.

A részletes terrazaj és utasítás közelebb a lapok utján közlé fog tétetni és szétküldetni; az idő rövid lévén, kérem az előkészületeket — és mielőbbi tudósításokat.

R. Palotán, (Pest mellett), 1873. júli 16.

Üzleti értesítés.
A nyiregyházi terménycsarnoknál aug. hó 16-án bejegyzett terményárak.

Piaczi ár		Kereskedési ár 100 koboltkezdve
Rozs 00—00 fontos	4 70—4 75	
78—80	0 00—0 00	4 85—5 00
79—80		
Bura	0 00—0 00	vámmássa szer. 6 00—6 25
Arpa	2 25—2 30	0 — 0 —
Zab	1 40—5 0	
Tengeri	3 60—3 75	uj termés,
Köles	0 00—0 00	
Bab, tiszta fehér	0 00—0 00	
Káposztarepce	0 00—0 00	4 00—4 12
Lentmag	0 00—0 00	
Gomborka	0 00—0 00	
Kendermag	0 00—0 00	
Mak	0 00—0 00	
Napraforgóalj		00 00—00 00
Szesz 30 fokú magy. iteze	28	27

Felölös szerkesztő: **K. Kmety István.**

HIRDETÉSEK.

Kolera ellen

hathatós óvszerül

ajánlja most érkezett

vörösbort és borovicskát

(3—3) a csemege-terem.

Továbbá kapható friss citrom és narancs.

Oláh Jakab urnak a h.-nánási határban 1200 □ ölével számítva 800 hold földje, több tanyával ellátva és a Rácvidi pusztán 1100 □ ölével számítva 100 hold földje egészben vagy több darabban több évre hasznóberbe adandó, értekezhetni bérmenté. levélben a tulajdonossal H.-Nánáson. (3—2)

A sima-pusztán

egy 200 holdat tevő tagos birtok, f. 1873-dik évi szeptember 29-től, több évre hasznóberbe adatik. Értekezhetni alulirt tulajdonosnál a Simán. Elek Emil. (3—2)

Bérbeadó birtok.

A pazonyi határban, Elek Béla tulajdonához tartozó 400 hold legjobb minőségű szántó- és kaszáló-földből álló, lakással ellátott tagos birtok, kedvező föltételek mellett, hat évre hasznóberbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonosnál Pazonyban. (3—1)

(3—2) Eladó ház.

A nagy-kállói utca elején levő 1006. számú ház. kedvező föltételek mellett szabadkézből eladó. A föltételek iránt tudakozódni lehet a tulajdonosnál, nagy kállói utcában 1019. számú házbán.

Fitkonidesz Péter Nyiregyházán
ajánlja kitűnő minőségű díszes és izlőstéjes
ércz- és fakoporsókat tartalmazó
(3—3) nagyválasztásn

RAKTÁRÁT

a egyéb temetkezési, u. i. szemföldel-, párná-, derekalj-, koszorú- s kereszti-készleteit és díszleteit a legújításnabb árszabás mellett.
Távirati s posta utján megrendelések, vasutón és tényleglen szállítva, a leggyorsabbban és pontosabban teljesítenek éppen úgy, és oly jut.nyos ár mellett, mint ha a megrendelés személyesen történnék.
(Raktár-helyiség: pazonyi-utca Riszdorfer-féle házbán.)

(3—3) Bérbeadó birtok.

Szathmármegyében 1300 hold legjobb minőségű szántó és kaszáló föld, egy tagban minden gazdasági építélettel ellátva (ha kívántatik 2000 hold is kapható), 6 egymásután következő évre, bérbe adandó. Bővebben értekezhetni, levél által vagy szóval Pesten, a magy. közp. bizományi irodában vácziz-utca 15 sz. a.

Balla E. Gusztáv

nyiregyházi fűszer- és magkereskedésében egy 14—15 éves fiu tanulól fölvetetik.

(3—2)

Bérbeadó birtok.

Hasznóberbe adatik néhai Kállay Leopold jogutódok napkori 1000 holdnyi földbirtok, 6 évre, Napkoron f. 1873. szeptember 7-én d. u. alulirt gondnok lakásán, 500 forint bánatpénz letételével megtartandó árverésen.

(3—2)

Nagy István.

Cholera ellen.

(3—3)

Cholera ellen.

(3—2)

ELET-ITAL.

kitűnő haszner válto- és mecsa-iz, bél- és gyomorgöres-épiszger, hányas, tengeri betegségi, szleletszorulás, álmatlanusag, stb. ellen. Ára-egy nagy üvegnek 65 kr., kisebb 50 kr.

SÓS-BORSZESZ

mint házi szer Mr. William Lee utasítása szerint. Gyors hatást eszközöl: Rheuma, eszúz, szaggratas, fűgvas, fog-, fej- és fűlfájalmak, szenygyuladás, rakékely, bémulások stb. stb. ellen; sőt fogtisztító szerül is igen ajánlató, mennyiben a fogak fűnyét előszét, a fogínyt erősíteti, és a szaj tiszta szagatlan izt nyer a szesz olporolása után

Ára egy nagy üvegnek 80 kr., kisebb 40 kr.
Használati utasítás magyar vagy német nyelven, jelentékeny orvosi s egyéb elismerő izonyítványokkal, valamint bizományossim névsorával, minden üveghez mellékeltek.

Brazój Kálmán.

Gvári iroda és központi forsktár: Pest, országút 26 sz.
Raktárhely: Nyiregyházán: új. Mauerer Karoly, S. Kallóháza; Nagy Karoly, Tokajban: Zacharias Imre, Ujfehértón: Pozsgay Vincez, Hadházaon: Horovitz Lajos uraknál

504. á. ü.
1873.

(0—1)

Házeladás.

Néhai Filipay János és Csemen Mária hagyatékukhoz tartozó 1337. számú városi ház, f. é. júliushó 23-án el nem adathatván, újabb árverési határidőül f. é. augusztushó 24-élike tüzetik ki a város házához.

Kelt Nyiregyházán, 1873-ik évi augusztushó 8-án tartott árvaszéki ülésben.

Kmety István,

árvaszéki jegyző

Nyiregyháza, 1873. Nyomatott Dobay Sándoránál.

356.
1873

(3—1)

Házeladás.

Néhai Góga Mihály hagyatékához tartozó 1321. számú nyirfautezai ház, f. é. szeptemberhó 6-odikán, nemsikerülés esetében f. é. októberhó 6-án és novemberhó 6-án árverés utján el fog adatni. A föltételek Enyingi Lajos árvaszéki ülönök, mint végrendeleti végrehajtónál megtekintethők.

1105.
K.

Pályázat.

Szabolesmgyében kebelezett T.Dada községében a jegyzői állomásra, melylyel 400 frt évi készpénzfűtés, 5 hold föld hasznóberzezte és szabad lakás van összekötve, pályázat nyitattik. Pályázni kívánók kellően felszerelt kérvényeiket f. évi aug. 25-ig a dadai alsójárás szolgabírói hivatalához benyújtathják.

A választás f. évi szeptember 1-én fog megtörténni.

T.-Lők, 1873. aug. 6.

Önody Géza
szolgabíró.

Kiadó lakások.

Nyiregyházán, a buzatéren tul, a Tokaji-utca végén, 414-ik szám alatt levő ház, vagy bérbe vagy pedig örökáron eladó. A ház áll 5 szoba, 3 konyha, 4 kamara és két istálló, egy kis és egy nagy kertből; továbbá a szentmihályi-utczában Mezősy Tamás ur szomszéd-ságában két szoba Szt.-Mihály naptól fogva bérbe kiadó.

Bővebben értekezhetni

(2—1)

Flegler Márton
tulajdonossal.

Horn testvérek

rűfűs- és divat-kereskedésükben

egy tanuló

fölvétetik.

(4—1)